

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Ι' – ΣΥΝΟΔΟΣ Α'
ΔΙΑΡΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ,
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΟ

Της Διαρκούς Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης «Τροποποίηση διατάξεων του Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και άλλες διατάξεις για την προστασία του πολίτη από αξιόποινες πράξεις εγκληματικών οργανώσεων»

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Η Διαρκής Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης συνήλθε στις 29, 30 (πρωί και απόγευμα) και 31 Μαΐου 2001 σε 4 συνεδριάσεις, που διήρκεσαν περίπου 16 ώρες και 30', υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής κ. Θεοχάρη Τσιόκα, με αντικείμενο την επεξεργασία και εξέταση του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης «Τροποποίηση διατάξεων του Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και άλλες διατάξεις για την προστασία του πολίτη από αξιόποινες πράξεις εγκληματικών οργανώσεων».

Στις συνεδριάσεις παρέστη ο Υπουργός Δικαιοσύνης κ. Μιχαήλ – Κωνσταντίνος Σταθόπουλος, καθώς και αρμόδιοι υπηρεσιακοί παράγοντες.

Κατά τη δεύτερη συνεδρίαση της Επιτροπής προσήλθαν και εξέθεσαν τις απόψεις τους, ως εκπρόσωποι των αντίστοιχων φορέων, οι κ.κ. Κωνσταντίνος Μαυριάς, Πρόεδρος της Ένωσης Ελλήνων Συνταγματολόγων, Σωτήριος Μπάγιας, Γενικός Γραμματέας της Ένωσης Εισαγγελέων, Αλίκη Γιωτοπούλου – Μαραγκοπούλου, Πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και Αριστείδης Οικονομίδης, Αντιπρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών.

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης το λόγο έλαβαν ο Εισηγητής της Πλειοψηφίας κ. Ευτύχιος Δαμιανάκης, ο Εισηγητής της Μειοψηφίας κ. Χρήστος Μαρκογιαννάκης, η Ειδική Αγορήτρια του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κυρία Λιάνα Κανέλλη, ο Ειδικός Αγορητής του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Φώτιος Κουβέλης, καθώς και οι Βουλευτές κ.κ. Αλέξανδρος Ακριβάκης, Φοίβος Ιωαννίδης, Ευάγγελος Γιαννόπουλος, Πάνος Καμμένος, Αριστόβουλος Σπηλιωτόπουλος, Χαράλαμπος Καστανίδης, Αλέξανδρος Λυκουρέζος, Θεοδώρα Μπακογιάννη, Ιωσήφ Βαλυράκης, Θεόδωρος Κοτσώνης, Προκόπης Παυλόπουλος, Σταύρος Μπένος, Άννα Μπενάκη – Ψαρούδα, Αναστάσιος Μαντέλης, Απόστολος Ανδρεουλάκος, Διονύσιος Γκούσκος, Αικατερίνη Παπακώστα – Σιδηροπούλου, Αντώνιος Σκυλλάκος και Γεώργιος Παπαγεωργίου.

Ο Εισηγητής της Πλειοψηφίας κ. Ευτύχιος Δαμιανάκης, εισηγούμενος την ψήφιση του σχεδίου νόμου, μεταξύ άλλων, τόνισε:

«Το υπό συζήτηση σχέδιο νόμου είναι εξόχως σημαντικό και κρίσιμο. Πιστεύω, ότι όλους εμάς μας ενώνει ένας κοινός τόπος, που είναι η απερίφραστη και καθολική αποδοκιμασία και καταδίκη αυτής της σύγχρονης μάστιγας της κοινωνίας, δηλαδή του οργανωμένου εγκλήματος. Το ίδιο συναίσθημα ασφαλώς διακατέχει και όλα τα πολιτικά κόμματα, το σύνολο, δηλαδή, του πολι-

τικού κόσμου της Χώρας κα ασφαλώς και τη συντριπτική πλειοψηφία των πολιτών.

Το οργανωμένο έγκλημα αποτελεί ένα σοβαρό, νοσηρό κοινωνικό φαινόμενο. Την ανθρώπινη αξία συνθέτουν τα αγαθά της ζωής, της προσωπικής ελευθερίας και της τιμής των ατόμων. Και το οργανωμένο έγκλημα πλήττει αυτά τα έννομα αγαθά, δηλαδή την ανθρώπινη αξία.

Θα πρέπει, έχοντας έναν κοινό στόχο, που είναι η καθολική καταδίκη του οργανωμένου εγκλήματος, να συμβάλουμε εποικοδομητικά και με συγκροτημένα επιχειρήματα στη διαμόρφωση ενός κοινού, κατά το δυνατόν αποδεκτού, σχεδίου διατάξεων, γιατί αυτό περιμένει από εμάς η κοινωνία. Περιμένει ένα μήνυμα κοινής στάσης, ότι δηλαδή αποδοκιμάζουμε στο σύνολό μας αυτήν τη σύγχρονη μορφή εγκληματικής δράσης και ότι προσπαθήσαμε να συνθέσουμε, κατά το δυνατόν, τη διαφορετικότητά μας ως προς το πώς θα πρέπει να την αντιμετωπίσουμε.

Το οργανωμένο έγκλημα απασχόλησε και απασχολεί ολόκληρη τη διεθνή κοινότητα, αφού αποτελεί τη σοβαρότερη απειλή που έχουν να αντιμετωπίσουν τα σύγχρονα κράτη, τόσο σε εθνικό επίπεδο, όσο και ως μέλη της διεθνούς κοινότητας.

Η απελευθέρωση των αγορών, η ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων, υπηρεσιών, προσώπων και εμπορευμάτων, αλλά και οι ηλεκτρονικές τραπεζικές εργασίες αποτελούν πρόσφορο έδαφος για την τέλεση οργανωμένων αξιόποινων εγκληματικών πράξεων.

Περισσότερα από 120 κράτη, μεταξύ των οποίων και η χώρα μας, υπέγραψαν το Δεκέμβριο του 2000 στο Παλέρμιο της Ιταλίας τη Σύμβαση κατά του οργανωμένου υπερεθνικού εγκλήματος.

Το προτεινόμενο σχέδιο νόμου στηρίζεται σε κάποιες βασικές αρχές. Ειδικότερα:

α) Η ασφάλεια του πολίτη και της κοινωνίας απέναντι στο σοβαρό έγκλημα ήταν και είναι βασική προτεραιότητα στις δημοκρατικές κοινωνίες.

β) Όποιος δεν εθελουφλεί βλέπει ότι συχνά υψηλές αξίες και πολύτιμα αγαθά του ανθρώπου βρίσκονται σε σύγκρουση μεταξύ τους και τότε το δίκαιο οφείλει να σταθμίσει και να βρει τρόπο συγκερασμού τους, ώστε να μην θυσιάζεται το ένα προς αποκλειστικό όφελος του άλλου.

γ) Δεν συμμερίζεται την άκαμπτη θέση ότι δεν χρειαζόμαστε κανένα θεσμικό μέτρο για την αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος, ότι οι ελευθερίες πρέπει να είναι απεριόριστες.

δ) Δέχεται ότι υπάρχουν θεσμικοί και αναγκαίοι περιορισμοί της ελευθερίας. Τα όριά τους τα βρίσκουν εκεί όπου αρχίζουν οι ελευθερίες και τα δικαιώματα των άλλων και το συμφέρον της ολότητας. Υπάρχει πρόσφατη απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου σχετικά με παρεμβάσεις στην ελευθερία έκφρασης.

Το σχέδιο νόμου δέχεται ότι πρωταρχικό καθήκον για ένα σύγχρονο κράτος δικαίου είναι να θεσπίζει στην έννομή του τάξη περισσότερους κανόνες δικαίου που θα αποτρέπουν οργανωμένους εγκληματίες να πλουτίζουν παράνομα. Δεν επιτρέπεται και δεν είναι ηθικά και κοινωνικά ανεκτό να πλουτίζουν σήμερα ορισμένοι είτε υλοποιώντας συμβόλαια θανάτου είτε εκμεταλλευόμενοι ανθρώπους και μάλιστα γυναίκες και παιδιά ή αδύναμους μετανάστες ή εμπορευόμενοι ανθρώπινους ιστούς και όργανα ή να πλουτίζουν πουλώντας ναρκωτι-

κά, όπλα, αρχαία αντικείμενα, ραδιενεργά υλικά.

Το οργανωμένο έγκλημα δεν προσβάλλει μόνο τα θύματά του, υπονομεύει συνολικά τους θεσμούς και διαβρώνει την κοινωνική συμβίωση.

Η Κυβέρνηση, στη βάση αυτών των αρχών, προτείνει την υιοθέτηση των διατάξεων του σχεδίου νόμου στην ποινική μας νομοθεσία και την υπογραφή της Συμβάσεως του Πατέρμο, αφού έλαβε υπόψη της και τα Σχέδια Κοινής Δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος.

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις επεκτείνονται σε κάθε είδους οργανωμένη εγκληματικότητα, εγκληματικότητα, δηλαδή, προερχόμενη από εγκληματικές οργανώσεις. Η τρομοκρατική οργάνωση, ως οργάνωση με εγκληματικό χαρακτήρα, ασφαλώς και περιλαμβάνεται στις προηγούμενες ρυθμίσεις.

Δεν πρέπει να μας διαφεύγει ότι πρόκειται για μια ιδιαίτερα δύσκολη νομοθετική ρύθμιση. Η μεγάλη δυσκολία της έγκειται στο ότι εκ των πραγμάτων γίνεται προσπάθεια εξισορροπήσεως αφενός του σεβασμού των συνταγματικά κατοχυρωμένων δικαιωμάτων των πολιτών και αφ' ετέρου της ασφάλειας, της οποίας πρέπει να απολαμβάνουν οι πολίτες σε μια δημοκρατική κοινωνία.

Όπου κρίνεται ότι το δικαίωμα των πολιτών για ασφάλεια προσβάλλεται βάνουσα με τις αξιόποινες πράξεις που τελούνται από εγκληματικές οργανώσεις και ότι δεν μπορεί να παρασχεθεί αποτελεσματικότερη προστασία στους πολίτες, παρά μόνο μέσα από το λεγόμενο «λελογισμένο περιορισμό των ατομικών τους ελευθεριών», προβλέπονται αυξημένες και συγκεκριμένες δικαστικές εγγυήσεις. Με εξαίρεση την εξέταση του DNA, όλοι οι άλλοι προτεινόμενοι περιορισμοί δικαιωμάτων προβλέπονται στο ισχύον ποινικό σύστημα της χώρας, είτε σε διατάξεις ειδικών ποινικών νόμων είτε σε διατάξεις της νομοθεσίας για την άρση του απορρήτου.

Νομίζω ότι το σύνολο του πολιτικού κόσμου έχει ακριβώς τις ίδιες ευαισθησίες. Κανείς δεν δικαιούται να θεωρεί για τον εαυτό του ότι έχει μείζονες ανησυχίες για τον περιορισμό των ατομικών του δικαιωμάτων. Πιστεύω ότι όλοι συμφωνούμε πως μόνο αντικειμενικά σοβαρές ενδείξεις για εγκληματική δραστηριότητα και με αυξημένες δικαστικές εγγυήσεις, δηλαδή, κρίση δικαστικού συμβουλίου και όχι απλώς αστυνομικού οργάνου ή εισαγγελέα, μπορεί να δικαιολογήσουν ανακριτικά μέτρα. Αυτό υιοθετείται. Αν υπάρχει άλλη άποψη, θα πρέπει να κατατεθεί και να τεκμηριωθεί.

Πιστεύω ότι έχουμε την ευκαιρία να δώσουμε ένα σημαντικό μήνυμα στην κοινωνία. Ένα μήνυμα κοινής στάσης και υγιούς αντιπαράθεσης επιχειρημάτων και απόψεων με τεκμηρίωση, αλλά κυρίως με αίσθημα ευθύνης απέναντι στην κοινωνία, στους νέους αυτού του τόπου και στο ύψιστο έννομο αγαθό, που είναι η ασφάλεια των πολιτών.

Επί της αρχής, εκφράζω την άποψη ότι το νομοθέτημα είναι αναγκαίο και περιλαμβάνει ουσιαστικές εγγυήσεις. Θεωρώ ότι πρέπει, με βάση τις απόψεις που θα ακουστούν, να καταλήξουμε σε μια κοινή συνισταμένη. Αυτό είναι και το αίτημα και της κοινωνίας.»

Ο Εισηγητής της Μειοψηφίας κ. Χρήστος Μαρκογιαννάκης είπε, μεταξύ άλλων:

«Η Νέα Δημοκρατία, συνεπής με τη μέχρι τώρα πολιτική της στο πρόβλημα που μας απασχολεί, δηλώνει ότι θα είναι υπέρ της αρχής του νομοσχεδίου, με την επιφύλαξη ότι θα γίνουν οι αναγκαίες παρεμβάσεις και

διορθώσεις, ώστε να μη δίνεται η εντύπωση ότι καταδιώκουμε με κάθε τρόπο το οργανωμένο έγκλημα, αλλά ότι, όσον αφορά στην ειδικότερη έκφασή του, που είναι η τρομοκρατία, ιστάμεθα απέναντί της φοβισμένοι, ντροπαλοί ή ακόμα και προστατευτικοί. Αυτό το ξεκαθαρίζουμε, διότι θεωρούμε ότι μετά από πολύμηνη κυοφορία, το νομοσχέδιο βλέπει μόνο προς την κατεύθυνση του οικονομικού εγκλήματος και όχι προς την τρομοκρατία.

Το 1978 και το 1990, που ήταν Κυβέρνηση η Νέα Δημοκρατία, έφερε στη Βουλή δύο νομοσχέδια, τα οποία έγιναν νόμοι του Κράτους, όμως το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ως αντιπολίτευση τα πολέμησε, χρησιμοποιώντας απίστευτους χαρακτηρισμούς και, όταν έγινε Κυβέρνηση, τους κατήργησε.

Όταν διεφάνη ότι η Κυβέρνηση, υπό την πίεση παραγόντων του εξωτερικού και εν όψει των Ολυμπιακών Αγώνων, άρχισε να σκέπτεται να καταρτίσει νομοσχέδιο που θα φέρει στην Εθνική Αντιπροσωπεία για ψήφιση, εμείς την παροτρύνουμε και την ενισχύσαμε, προκειμένου να φέρει ένα νομοσχέδιο, που να έχει σκοπό την πάταξη της τρομοκρατίας.

Η λέξη, όμως, «τρομοκρατία» δεν αναφέρεται ούτε στο σχέδιο νόμου ούτε στην εισηγητική έκθεση. Μόνο στη σελίδα 2 της εισηγητικής έκθεσης υπάρχει μια παράγραφος, η οποία έχει κάποια υπόνοια σύνδεσης του νομοσχεδίου με την τρομοκρατία. Η παράγραφος αυτή αναφέρει ότι «οι προτεινόμενες ρυθμίσεις επεκτάθηκαν σε κάθε είδους οργανωμένη εγκληματικότητα, δηλαδή, εγκληματικότητα προερχόμενη από εγκληματικές οργανώσεις με όποιο όνομα και αν είναι γνωστές αυτές και ανεξάρτητα από τους ποικίλους στόχους που μπορεί να προωθούν». Γιατί δεν αναφέρεται ευθέως ότι υπάρχει το πρόβλημα της τρομοκρατίας στον τόπο μας και υποχρεωθήκαμε εκ των πραγμάτων να φέρουμε νομοσχέδιο για να πληξουμε την τρομοκρατία; Αναφέρονται μόνο τα έσοδα που εισπράττουν αυτοί που πουλούν ναρκωτικά, εκείνοι που εκμεταλλεύονται γυναίκες, ενώ δεν αναφέρεται τίποτα για την τρομοκρατία.

Θα ήθελα να επισημάνω ορισμένες διατάξεις που καταδικνύουν την πρόθεση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. να μην έρθει σε άμεση σύγκρουση με την τρομοκρατία. Στην εισηγητική έκθεση δεν υπάρχει καμία λέξη για την τρομοκρατία. Στη συνέχεια, στο κείμενο του παρόντος σχεδίου νόμου, υπάρχουν κάποιες περιέργες ρυθμίσεις. Μιλάτε για την απλή συνέργεια στην οργάνωση του άρθρου 187. Μέχρι τώρα μας λέγατε ότι η απλή συνέργεια δεν τιμωρείται. Σήμερα λέτε ότι η απλή συνέργεια τιμωρείται όταν πρόκειται για εγκλήματα που επιδιώκουν το οικονομικό όφελος, ενώ όταν έχουμε ανθρωποκτονίες ή τρομοκρατικές ενέργειες δεν τιμωρείται. Γιατί να τιμωρούνται οι έμποροι ναρκωτικών και όλοι οι άλλοι και να μην τιμωρείται ο απλός συνεργός των οργανώσεων αυτών;

Επίσης, θεσμοθετείτε την επιβαρυντική περίπτωση στην περίπτωση που επιδιώκεται το οικονομικό όφελος. Δηλαδή, εάν υπάρχει μια οργάνωση η οποία διαπράττει εγκλήματα υπαγόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 187 και με αυτά τα εγκλήματα επιδιώκεται οικονομικό όφελος, γίνεται μια υπόδειξη στο δικαστή να επιβάλει μια αυστηρότερη ποινή. Όμως, με την άρνηση που βάζετε τώρα και λέτε ότι δεν τιμωρείται η απλή συνέργεια γι' αυτόν που επιδιώκει άλλους σκοπούς, κάνετε υπόδειξη στο δικαστή για να τον μεταχειριστεί επιεικότερα.

Στο άρθρο 6 αναφέρονται κάποιες ανακριτικές πράξεις, οι περισσότερες εκ των οποίων εμπεριέχονται ήδη σε διάφορους νόμους και οι οποίες επιτρέπονται κατά την προσπάθεια εξάρθρωσης του οργανωμένου εγκλήματος. Νομοτεχνικά αυτό δεν είναι σωστό. Θα έπρεπε να αναφέρετε καθεμία περίπτωση. Θα πρέπει λοιπόν, το άρθρο 6 να αναδιατυπωθεί και να έχουμε ρητή και λεπτομερή διατύπωση των δυνατοτήτων που υπάρχουν και θεσμοθετούνται για τις προανακριτικές και ανακριτικές αρχές.

Επίσης, στο ίδιο άρθρο αναφέρεται ότι στην κατοικία δεν μπορεί ούτε να γίνει ηχολήψια ούτε να πάρουμε εικόνες. Δηλαδή, πού μπορούμε να πάρουμε εικόνες, μόνο στο δρόμο ή στο γήπεδο; Οι συναλλαγές και οι γιάφκες γίνονται μέσα στις κατοικίες. Πώς θα εξαρθρωσουμε, λοιπόν, την τρομοκρατία;

Στο νομοσχέδιο αναφέρεται, επίσης, ότι η αποκάλυψη του ονόματος του μάρτυρα μπορεί να γίνεται εάν το ζητήσει το δικαστήριο, ο εισαγγελέας ή κάποιος από τους διαδίκους. Καλύτερα να μην συμπεριληφθεί καθόλου η μυστικότητα του ονόματος, γιατί ο οποιοσδήποτε κατηγορούμενος δια του συνηγόρου του θα υποβάλλει στο δικαστήριο το αίτημα να αποκαλυφθεί το πραγματικό όνομα του μάρτυρα.

Θα ήθελα να πω ότι είναι καλοί οι νόμοι και οι ουσιαστικοί και οι δικονομικοί. Δε φθάνουν, όμως, μόνο οι νόμοι, διότι όσους νόμους και εάν φτιάξουμε και όσο και αν διατρανώσουμε τη θέλησή μας ότι επιθυμούμε να πηλξούμε το οργανωμένο έγκλημα και την τρομοκρατία, δεν θα επιτύχουμε τίποτα, εάν δεν υπάρχουν και άλλες προϋποθέσεις.

Πρέπει να υπάρχει πρώτον, διαχρονική προσπάθεια και συνέπεια, που δεν υπάρχει σήμερα ούτε θα υπάρξει στο μέλλον, εάν θελήσετε στο μέλλον να κάνετε αντιπολίτευση για την αντιπολίτευση και καταργήσετε το νόμο που ψηφίζουμε σήμερα.

Δεύτερον, χρειάζεται οργανωμένη Αστυνομία. Εάν η Αστυνομία και τα Σώματα Ασφαλείας δεν έχουν τη δυνατότητα κατάλληλης εκπαίδευσης, διάρθρωσης, αξιοκρατίας, υποστηριζόμενα με υλικοτεχνική υποδομή, ώστε να μπορέσουν να εξαρθρωθούν την τρομοκρατία και το οργανωμένο έγκλημα, δεν κάνουμε τίποτα. Η Αστυνομία πρέπει να είναι απαλλαγμένη από τη διαφθορά και τον κομματισμό.

Τρίτον, πρέπει να υπάρχει δικαιοσύνη που να απονέμεται ταχύτητα. Έχω απόλυτη εμπιστοσύνη στους Έλληνες δικαστές που αγωνιούν να αποδώσουν σωστή δικαιοσύνη. Το πρόβλημα είναι ότι οι διαδικασίες είναι χρονοβόρες και σήμερα δικάζουμε κακουργήματα μετά από αρκετά χρόνια, όταν οι αποδείξεις έχουν εξασθενήσει και το έγκλημα έχει «ξεθυμάνει».

Τέταρτον, πρέπει να υπάρχει σωστό σωφρονιστικό σύστημα, το οποίο θα προάγει τον κρατούμενο σε καλύτερο πολίτη και όχι να τον βάζει στη φυλακή «νήπιο του εγκλήματος» και να τον βγάζει «καθηγητή πανεπιστημίου».

Τέλος, το σύστημα εκτελέσεως ποινών πάσχει. Κάνουμε πολλές εκπτώσεις στις ποινές. Όσον αφορά στο οργανωμένο έγκλημα και την ειδικότερη μορφή του, που είναι η τρομοκρατία, θα έπρεπε να υπάρχει ειδική ρύθμιση, που να προβλέπει άλλο τρόπο εκτίσεως των ποινών. Εάν οι ποινές συνεχίσουν να εκτίονται κατ' αυτόν τον τρόπο, θα φθάσουμε στο σημείο ο κάθε εγκληματίας να κάνει τους υπολογισμούς του για το πότε θα

αποφυλακιστεί.

Εμείς ψηφίζουμε επί της αρχής το νομοσχέδιο και καλούμε τον κύριο Υπουργό να κάνει τις αναγκαίες διορθώσεις, ώστε να διατρανωθεί η βούληση της Εθνικής Αντιπροσωπείας, ότι είναι αποφασισμένη να πατάξει την εγκληματικότητα και την τρομοκρατία, προστατεύοντας τα ατομικά δικαιώματα.»

Η Ειδική Αγορήτρια του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Λιάνα Κανέλλη τόνισε:

«Θα αρχίσω με μια ρήση του Βίκτορα Ουγκώ, που ελπίζω να την εκτιμήσει ιδιαίτερα ο κ. Υπουργός: «Φωτίστε τα μυαλά των ανθρώπων, για να μην μπορέσει να τους πάρει το κεφάλι ο δῆμιός τους». Πολύ φοβάμαι ότι με αυτό το νομοσχέδιο φωτίζετε κατ' αρχήν τα μυαλά των τρομοκρατών.

Η γενικευμένη, επιστημονική από πλευράς αστυνομικής αποτελεσματικότητας αδυναμία ορισμού, παγκοσμίως, γενικώς αποδεκτού και με βάση τις αρχές του δικαίου, όπως αυτές διαμορφώθηκαν με κόπο, αγώνα και αίμα, οδήγησε στη δημιουργία – ειδικά με κινητήρια δύναμη τη ναρκοτρομοκρατία από την Κολομβία – ενός κατασκευάσματος που λέγεται οργανωμένο έγκλημα, με πρόθεση και επικοινωνιακή πολιτική τη δικαιολόγηση της ανησυχίας της κοινής γνώμης, όταν βρίσκεται αντιμέτωπη με τρομοκρατικά φαινόμενα. Αυτός ο νόμος δεν προέρχεται από άλλες διασυννοριακές συμφωνίες – κατασκευάσματα που έχουμε ψηφίσει προσφάτως; Είναι χαρακτηριστικό ότι μόλις προ ολίγων ημερών η δημοκρατική μας χώρα υπέγραψε Συμφωνία πάταξης του διασυννοριακού οργανωμένου εγκλήματος με την Αλβανία και την Τουρκία, τις λεγόμενες «παρευξείνιες χώρες». Πώς γίνεται η Αλβανία να είναι παρευξείνια χώρα, το αφήνω στη διακριτική σας ευχέρεια. Επίσης, βάσει αυτής της Συμφωνίας θα ανταλλάσσουμε πληροφορίες επί ανακριτικών «βελτιωμένων» μεθόδων με την Τουρκία! Το συνεισφέρω στη συζήτηση για να κατανοήσουμε τη βαθύτερη πρόθεση πάταξης του οικονομικού οργανωμένου εγκλήματος μόνο και όχι των άλλων μορφών του. Γι' αυτόν το λόγο υπάρχει η ενθάρρυνση της επιβαρυντικής του χροιάς στο άρθρο 1 του παρόντος.

Επεκτείνουμε επικίνδυνα, με πιθανές απώλειες των πολιτικών δικαιωμάτων των πολιτών, την υπό τελική έγκριση Συμφωνία του Παλέρμο. Αντιμετωπίζουμε το σύνολο του ελληνικού λαού ως «μαφιόζους» του οργανωμένου εγκλήματος. Βασική πολιτισμική αρχή ενός κράτους δικαίου που υπάρχει εδώ και 300 χρόνια ήταν η τήρηση των τεκμηρίου της αθωότητας, το οποίο εδώ καταργείται, υπό το πρόσχημα της προστασίας των ατομικών συμφερόντων. Δεύτερη βασική αρχή ενός κράτους δικαίου είναι να τιμωρείται η εγκληματική πράξη και να ορίζεται ως έγκλημα η μεταβολή των εξωτερικών συνθηκών. Εδώ ερχόμαστε να ψηφίσουμε ένα νομοσχέδιο με μη υπάρχουσα μεταβολή των εξωτερικών συνθηκών. Πάμε στην προπαρασκευή και φθάνουμε και σε ενδοσυστηματική τραγωδία: Η συμμετοχή σε προπαρασκευαστικές πράξεις να επισείει την ποινή κάθειρξης μέχρι και 10 χρόνια, όταν την απλή συνέργεια την αφήνουμε ατιμώρητη. Γιατί υπάρχει η αδυναμία αυτή; Είναι προφανές ότι προσπαθούμε να συλλάβουμε την έννοια της τρομοκρατίας με κεντρικό στόχο το οργανωμένο οικονομικό έγκλημα, μπαίνοντας στην αμερικάνικη αντίληψη, ενώ η ίδια η Αμερική εσωτερικά για τους πολίτες της τηρεί δημοκρατικές διαδικασίες που εμείς δεν διανοούμεστε.

Οι Αμερικανοί, που πρωτοπορούν στην πάταξη του διασυνοριακού εγκλήματος, εξακολουθούν να σέβονται τη λαϊκή ετυμηγορία και το θεσμό των ενόρκων και προεπιλέγουν και ενόρκους, ενώ εμείς τους καταργούμε σήμερα. Ανάγουμε δε σε κεντρικό δικονομικό κορμό του συστήματος με αυτόν το νόμο την έννοια της συμμορίας. Την έννοια της διακεκριμένης συμμορίας, η οποία μπορεί με την παρούσα μορφή του νομοσχεδίου να κατασκευαστεί οποτεδήποτε, από οποιονδήποτε, με τις καλύτερες ή βρωμερότερες των προθέσεων. Ιεραρχούμε το έγκλημα σε επιβαρυντικό και μετατρέπουμε πλημμελήματα σε κακουργήματα. Σε πρώτο και σε τελευταίο βαθμό θα αποφασίζει για την παραπομπή το συμβούλιο εφετών, θα πηγαίνουμε στο ακροατήριο με παραποιημένα στοιχεία και θα ζητούμε να αποκαλυφθεί το όνομα του μάρτυρα.

Είναι δυνατόν να μιλούμε για προστασία μαρτύρων με κίνητρα στις εκδιδόμενες αλλοδαπές γυναίκες; Αν, όμως, καταδώσει κάποιος, θα προστατεύεται και θα περιμένει μέχρι την τελεσδικία. Θα έχουμε έναν απέραντο εσμό από υπό απέλαση αλλοδαπούς οργανωμένων συμμοριών, που η μία θα καταγγέλλει την άλλη, για να εξασφαλίσει την παραμονή της στη χώρα μας. Θα κατατείνει η προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων μας σε καταγγελίες ανθρώπων, οι οποίοι και θα προσπορίζονται το όφελος. Όταν θα φθάσουμε στην ιδεολογική αντιπαράθεση μέσω των εντύπων, γι' αυτές που θα είναι παρερμηνεύσιμες θα επικαλείται το νόμο ο εισαγγελέας, τίνος πράγματος; Του παραπανίσιου οικονομικού οφέλους; Ξεχάστε τη διακίνηση ιδεών και με αυτόν το νόμο. Ποιος θα βαπτίζεται τρομοκράτης; Αυτός που δεν θα μπορεί να βαπτίζεται μέλος οργανωμένης συμμορίας. Για ιδεολογικούς λόγους. Δεν πιάνουμε τον Αλ Καπόνε για τους φόνους, αλλά θα πιάσουμε τον Αλ Καπόνε για τα φορολογικά του βιβλία; Αυτό κάνουμε. Πετάμε 300 χρόνια νομικό πολιτισμό και 50 χρόνια ελληνικής μάχης για να αναθούμε υπεράνω των πληγών ενός εμφυλίου, για να πατάξουμε το οργανωμένο έγκλημα.

Με την τράπεζα του DNA, που δεν θα την ελέγχουμε, θα μπορέσουμε να δώσουμε 10 μέρες προθεσμία για να καταστραφεί το συλλεγμένο υλικό του DNA; Οι 10 ημέρες είναι αρκετές για να πουληθούν τα στοιχεία έναντι τεραστίου τιμήματος.

Παρακαλώ τον Υπουργό να τα ξανασκεφθεί όλα αυτά. Είναι το λιγότερο που μπορεί να κάνει. Θα βρεθούμε μπροστά σε ερμηνείες και εφαρμογές, αυθαιρεσίες και εξελίξεις, που θα είναι πολύ δυσάρεστες.

Το παρόν σχέδιο νόμου εικάζει ότι υπάρχει μια αστυνομία αγγέλων, ένας δημόσιος μηχανισμός αγγέλων, μια γνώση των λεπτομερειών του νόμου και πλήρης εφαρμογή, σε βαθμό που δεν διανοείται κανείς να την ξεπεράσει. Βασίζεστε σε μεθόδους και διαδικασίες, που έχουν εκτραπεί από τη νομιμότητα, από την τήρηση και προάσπιση των δημοκρατικών δικαιωμάτων των πολιτών. Πού βασίζεστε; Στην αστυνομία που συγκεντρώνει το προανακτριτικό υλικό και είναι η ίδια η αστυνομία η οποία προχθές εξευτέλιζε δύο πολίτες; Αυτοί θα συγκεντρώσουν τα βίντεο; Αυτοί θα παρακολουθήσουν τη συμπεριφορά εκτός κατοικίας; Πώς θα σταματήσετε αυτούς που θα κτυπήσουν οτιδήποτε δεν είναι αρεστό στην εξουσία και την επηρεάζει;

Το να πειστούν κάποιοι ότι είμαστε αποφασισμένοι να συλλάβουμε τον εγκέφαλο της «17 Νοέμβρη», με το να μετατραπεί το σύνολο του ελληνικού πληθυσμού σε εν

δυνάμει υπόπτους, δεν θα γίνει με τον παρόντα νόμο. Αντιθέτως, θα τρομοκρατηθούν οι πολίτες και οι τρομοκράτες θα γνωρίζουν πολύ καλά, ότι ούτε η συνέργεια στην κεντρική πράξη δεν θα τιμωρείται εάν μπορέσεις να καταδώσεις. Θα βρεθούμε μπροστά σε μια απέραντη στρατιά κακοποιών που θα μετατραπούν σε επαγγελματίες χαφιέδες υπό την προστασία του ελληνικού κράτους, θα νομιμοποιήσουμε τη «μαύρη κουκούλα» και θα καταλήξουμε να αναζητούμε και το νομικό πολιτισμό, παλεύοντας για τη μη εφαρμογή του στην πράξη.

Για όλους αυτούς τους λόγους είναι προφανές ότι καταψηφίζουμε το συζητούμενο σχέδιο νόμου.»

Ο Ειδικός Αγορητής του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Φώτιος Κουβέλης είπε:

«Προσωπικά δεν έχω πειστεί σε τι έχει φταίξει η υπάρχουσα ποινική νομοθεσία, τόσο κατά το ουσιαστικό, όσο και κατά το δικονομικό της μέρος, στο να μη συλληφθεί ο οιοσδήποτε τρομοκράτης. Είμαι βέβαιος ότι καμία διάταξη δεν στάθηκε εμπόδιο στην αντιμετώπιση της τρομοκρατίας. Εκείνο που στάθηκε εμπόδιο, κατά τη γνώμη μου, είναι η αναποτελεσματικότητα των διωκτικών αρχών, η απουσία αποτελεσματικής δομής της Ελληνικής Αστυνομίας, αλλά και ο μονόπλευρος προσανατολισμός των ερευνών της.

Η Νέα Δημοκρατία επιδεικνύει τη συνέπειά της προς ένα νόμο που τον υπερασπίστηκε εδώ και πολλά χρόνια και τον υπερασπίζεται μέχρι σήμερα. Απευθυνόμενος στους συναδέλφους του ΠΑ.ΣΟ.Κ., με πολλούς από τους οποίους έχουμε δώσει στο παρελθόν θεωρητικές και όχι μόνο μάχες για να μην υπάρξει αλλαγή στο ποινικό μας οπλοστάσιο και που ακόμη είχαμε πολεμήσει σχετικούς καθιερωμένους νόμους, θα ήθελα να τους ρωτήσω τι έχει σήμερα αλλάξει. Εγκαταλείψατε την άποψη ότι δεν χρειάζονται τροποποιήσεις στην υπάρχουσα νομοθεσία για την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας;

Πρωτίστως, πρέπει να ομολογήσουμε ότι άλλαξε ο βαθμός αντοχής σε πιέσεις εξωεθνικών κέντρων και είναι βέβαιο ότι το παρόν νομοθέτημα είναι η προσπάθεια προσαρμογής στα κελεύσματα των ΗΠΑ. Το δίκαιό μας υποχωρεί και ακόμη υποχωρούν οι αξίες του δικαίου μας.

Έχω την παραδοχή, ότι με τον ένα ή τον άλλο τρόπο έχουμε διολίσθηση σε ανοχή καταστάσεων, που δεν είναι μόνο ανατρεπτικές στις αρχές του δικαίου, αλλά είναι δυνάμει απειλητικές για τις ατομικές ελευθερίες. Οι αναφορές μου αυτές δεν είναι οι αναφορές ενός ευαίσθητου νομικού, αλλά είναι οι αναφορές και οι επιστημάνσεις ενός πολίτη που διεκδικεί να είναι ενεργός. Ο ίδιος ανησυχεί ότι με αυτές τις διατάξεις που εισάγονται και η αντιμετώπιση της τρομοκρατίας δεν θα γίνει και ταυτόχρονα δημιουργείται το κατάλληλο πεδίο να απειληθούν οι ατομικές ελευθερίες και να προσβληθούν τα δικαιώματα του Έλληνα πολίτη.

Ο αισχυντηλός τίτλος του νομοθετήματος -για την προστασία του πολίτη από αξιόποινες πράξεις εγκληματικών οργανώσεων- δεν μπορεί να δικαιολογήσει την προσβολή που συντελείται σε βάρος αξιών και αρχών του δικαίου μας συστήματος, αναφορικά με τις ατομικές ελευθερίες και τις δικονομικές εγγυήσεις για δίκαιη δίκη.

Η μαρτυρία ως αποδεικτικό μέσο αναδεικνύεται σε αυθαίρετο και ανεξέλεγκτο μέγεθος, αφού ο έλεγχος της αξιοπιστίας του μάρτυρα περιορίζεται με την από-

κρυφή των στοιχείων αυτού. Δε διορθώνει τα πράγματα το γεγονός ότι είναι δυνατή η αποκάλυψη του ονόματος των μαρτύρων, όταν γνωρίζετε πάρα πολύ καλά ότι είναι δυνατόν και οι μαρτυρίες της προδικασίας να βαρύνουν ως αποδεικτικό υλικό, όταν μάλιστα η νομολογία του Αρείου Πάγου έχει δεχθεί ότι υπό ορισμένες προϋποθέσεις είναι δυνατή η ανάγνωση των μαρτυρικών καταθέσεων. Ποιων μαρτυρικών καταθέσεων; Των καταθέσεων των μαρτύρων με κεκρυμμένα τα στοιχεία τους; Και αναφέρομαι στην προδικασία και όχι στη διαδικασία, όπου εκεί πράγματι είναι δυνατή η αποκάλυψη του ονόματος. Δε μπορείτε να κρύβεστε πίσω από το δάχτυλό σας. Ή θα αναλάβετε την πολιτική ευθύνη ενός νομοθετήματος που κατά τη γνώμη σας είναι αυτό που χρειάζεται ή πρέπει να ξεφύγετε από αυτόν τον ερμαφρόδιτο νομικό λόγο, ο οποίος αναδεικνύει εν τέλει ερμαφρόδιτη πολιτική στάση εξαιρετικά επικίνδυνη.

Η ανακριτική διείσδυση δεν νομοθετείται, με αποτέλεσμα την απειλή αυθαιρεσιών σε βάρος των πολιτών. Δεν ανησυχείτε από τον εγκυμονούντα αυταρχισμό των δικαστικών αρχών, υπό την οποιαδήποτε πολιτική ηγεσία και έλεγχο; Δεν υπάρχει οριοθέτηση της ανακριτικής διείσδυσης. Αυτά είναι στοιχεία που απειλούν να υποκύπτουν σε έναν αυθαίρετο έλεγχο τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι ατομικές ελευθερίες από τον αυταρχισμό των όποιων αστυνομικών οργάνων.

Με τον τίτλο «Μέτρα επιείκειας» διευρύνεται η εφαρμογή της αρχής της διαπραγμάτευσης και δημιουργείται, κατά τη γνώμη μου, η δυνατότητα χάλκευσης υπόπτων και ενόχων. Η ηλεκτρονική παρακολούθηση διαμορφώνει συνθήκες προσβολής της ιδιωτικής ζωής του ατόμου και της προσωπικότητάς του, ιδιαίτερα όταν αυτή γίνεται χωρίς το δικαιολογητικό αντιστάθμισμα των εξαιρετικά βασίων υπονοιών ενοχής. Βεβαίως, αναφορικά με τα ζητήματα αυτά, γνωρίζω τον αντίλογο που θα μου πείτε ότι είναι το δικαστικό συμβούλιο, που κάθε φορά θα αποφασίζει. Ποιος εισάγει τη βασιμότητα των υπονοιών στο δικαστικό συμβούλιο; Την εισάγει κάποιο δικαστικό όργανο, για να έχουμε τις εγγυήσεις, οι οποίες αναφέρονται ως δικαιώματα του πολίτη; Δεν τις εισάγει η αστυνομία; Και ερωτώ ευθέως: Εάν στο δικαστικό συμβούλιο γίνει η εισαγωγή στοιχείων δήθεν, υπονοιών σε βάρος κάποιου πολίτη, τι θα κάνει το δικαστικό συμβούλιο; Έχει δυνατότητα αυτονόμου ελέγχου των πληροφοριών που του έδωσε η Ασφάλεια; Προφανώς, όχι. Κατά συνέπεια, αποτελεί πρόσχημα η αναφορά στο δικαστικό συμβούλιο, διότι το δικαστικό συμβούλιο εκ των πραγμάτων και όχι από πρόθεση είναι έρμαιο των στοιχείων, των πληροφοριών και των διεκδικήσεων των δικαστικών αρχών.

Ολοκληρώνοντας, θα ήθελα να πω ότι ο ελληνικός λαός θα καταβάλει τίμημα από την τυχόν ψήφιση αυτού του νομοθετήματος. Ένα τίμημα, το οποίο είναι αναντίστοιχο προς τη σύγχρονη διεκδίκηση, τα ατομικά δικαιώματα να προστατεύονται. Αλλά, όταν έχουμε διολισθήσεις στην ηλεκτρονική παρακολούθηση του Echelon, όταν έχουμε διολισθήσεις στην εφαρμογή συμβάσεων που ουσιαστικά δεν περνάνε από τον έλεγχο της Βουλής των Ελλήνων, αλλά ψηφίζονται με έναν τυπικό τρόπο, τότε το μόνο που μπορεί να πει κανείς είναι ότι αυτό το νομοθέτημα κινείται στο πλαίσιο αυτής της επικίνδυνης λογικής.

Με αυτές τις θέσεις, ο Συνασπισμός επί της αρχής καταψηφίζει το σχέδιο νόμου.»

Ο παριστάμενος Υπουργός Δικαιοσύνης κ. Μιχαήλ – Κωνσταντίνος Σταθόπουλος, υποστηρίζοντας τις ρυθμίσεις του νομοσχεδίου και απαντώντας σε παρατηρήσεις μελών της Επιτροπής, μεταξύ άλλων, είπε:

«Οι αναφορές που έγιναν στις ελευθερίες του πολίτη μου έφεραν στο μυαλό μια φωνή που έρχεται από τη Γαλλική Επανάσταση και αφορά μια ρήση που λέει ότι «σε ορισμένες περιπτώσεις και μάλιστα στις σχέσεις μεταξύ ισχυρού και αδύνατου είναι οι ελευθερίες αυτές που καταπιέζουν τον πολίτη και είναι ο νόμος που τον ελευθερώνει». Αυτή είναι η περίπτωσή μας, κατά τη γνώμη μου.

Δεν ξέρω, εάν η σοσιαλιστική ιδεολογία δε γνωρίζει περιορισμούς των ελευθεριών. Μήπως κάποια υποδείγματα, που τα γνωρίζουν όσοι ξέρουν την ιστορία του 20ού αιώνα, εφαρμογής της ιδεολογίας, δε γνώριζαν περιορισμούς; Και εν πάση περιπτώσει, ανεξάρτητα από τις εφαρμογές στην πράξη, η ίδια η ιδεολογία δε γνωρίζει περιορισμούς των ελευθεριών; Διότι η ιστορία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, για όσους θέλουν να τη μελετούν όχι επιφανειακά, αλλά σε βάθος, είναι και η ιστορία μιας εξισορρόπησης ανάμεσα στη σύγκρουση που υπάρχει πολλές φορές ανάμεσα στα ανθρώπινα δικαιώματα. Η γενική άποψη είναι ότι οι ελευθερίες πρέπει να είναι απερίοριστες. Το πρόβλημα, το οποίο έθιξα, είναι ότι οι ελευθερίες δεν μπορεί να είναι απερίοριστες. Όποιος ζητάει αυτό είναι εκτός πραγματικότητας.

Υπήρχε ανάγκη για θέσπιση νέων κανόνων; Αυτό είναι το δεύτερο μεγάλο ερώτημα που έχει τεθεί. Τα τελευταία δέκα χρόνια, έχουμε μια τόσο μεγάλη διάδοση της οργανωμένης εγκληματικότητας, ώστε όλες οι χώρες του κόσμου έχουν σπεύσει στη θέσπιση τέτοιων νέων κανόνων. Η διεθνής κοινότητα καταρτίζει διεθνή κείμενα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, με την κοινή δράση του 1998, καλεί τα κράτη-μέλη να λάβουν μέτρα για την αντιμετώπιση της εγκληματικής οργάνωσης - διότι οι εν λόγω αξιόποινες πράξεις είτε αποτελούν αυτοσκοπό ή μέσο προς πορισμό περιουσιακών ωφελημάτων είτε τελούνται για τον επηρεασμό της λειτουργίας δημόσιων αρχών - και να μεριμνήσουν, ώστε να προβλέψουν τέτοιες ποινές, που να είναι αποτελεσματικές, σύμμετρες και αποτρεπτικές και να αποπαινωποιήσουν τη συμπεριφορά κάθε προσώπου που συμμετέχει ενεργά σε εγκληματικές δραστηριότητες οργάνωσης, οι οποίες εμπύπτουν στο άρθρο 1. Θα επικαλεστώ, επίσης, τη Σύμβαση του Παλέρμo, που την έχουν υπογράψει 130 χώρες του κόσμου. Εάν, λοιπόν, θέλουμε να κάνουμε κάτι για το οργανωμένο έγκλημα, θα πρέπει, τουλάχιστον, να σκεφθούμε, εάν η ποινική νομοθεσία είναι επαρκής.

Ασφαλώς, ο κύριος στόχος είναι να αντιμετωπιστούν εκείνες οι εγκληματικές οργανώσεις, οι οποίες κερδοσκοπούν, εμπορευόμενες ανθρώπους, μετανάστες, όπλα, ναρκωτικά. Το 95% του πεδίου εφαρμογής θα είναι το κερδοσκοπικό οργανωμένο έγκλημα. Αυτό είναι η μάστιγα της εποχής μας. Η τρομοκρατία στη χώρα μας έχει πολύ μικρότερη εμφάνιση. Όμως, το ερώτημα είναι, εάν θα αποκλείσουμε τις τρομοκρατικές εγκληματικές οργανώσεις από τη ρύθμιση αυτή. Η απάντηση είναι, βεβαίως, «όχι». Σε πολλές δηλώσεις μου το έχω ρητά τονίσει, ότι βεβαίως περιλαμβάνεται και η εγκληματική τρομοκρατική οργάνωση. Χρησιμοποιώ τη φράση «εγκληματική τρομοκρατική οργάνωση». Μόνη της η λέξη «τρομοκρατία» έχει κακοποιηθεί από πολλές άλλες πλευρές, που μέσα σε αυτήν την έννοια περιλαμβάνουν

και κινητοποιήσεις, οι οποίες δεν είναι εγκληματικές. Αυτός ήταν επαρκής λόγος να μην γίνει αναφορά σε αυτή την αμφιλεγόμενη και διφορούμενη λέξη. Ασφαλώς, όμως, περιλαμβάνονται οι εγκληματικές τρομοκρατικές οργανώσεις. Αυτό προκύπτει ξεκάθαρα και από το ίδιο το σχέδιο νόμου και από την αιτιολογική έκθεση και από τις δηλώσεις που έχουμε κάνει. Όταν μια τρομοκρατική οργάνωση επιδιώκει και τελεί κακουργήματα, βεβαίως και θα πρέπει να ποινικοποιήσουμε τη συμμετοχή ή τη συνέργεια.

Πολλοί ισχυρίζονται και έχουν δίκιο ως ένα σημείο, ότι είναι άλλος ο τύπος του εγκλήματος συμμετοχής σε κερδοσκοπική εγκληματική οργάνωση και άλλος σε τρομοκρατική. Αυτό δε σημαίνει ότι αυτές οι δύο οργανώσεις δεν έχουν κοινά χαρακτηριστικά, που δικαιολογούν κοινούς κανόνες. Πιστεύουμε, ότι τέτοια εγκλήματα μπορούν να δικαστούν μόνο από τακτικούς δικαστές.

Η απλή συνέργεια, η ψυχολογική και υλική συμπαράσταση πριν από την τέλεση του εγκλήματος, που είναι συγκρότηση ή ενεργός συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, όσον αφορά στις τρομοκρατικές οργανώσεις, δεν πρέπει να ποινικοποιηθεί, διότι πιστεύουμε ότι πιθανόν να υπάρξει κίνδυνος ποινικοποίησης κάποιων συμπεριφορών που έχουν καθαρώς πολιτικά κίνητρα και δεν φθάνουν στο σημείο της ενεργούς συμμετοχής ή συμπαράστασης σε τέτοια οργάνωση.

Αναφέρομαι, ασφαλώς, σε επεικέστερη μεταχείριση της τρομοκρατικής εγκληματικής οργάνωσης σε σύγκριση με την κερδοσκοπική εγκληματική οργάνωση. Έχουν ιδιαίτερη σημασία τα κίνητρα. Άλλο πράγμα είναι να κερδοσκοπεί ο δουλέμπορος και άλλο είναι να επιχειρεί κάποιος, ως όραμα, να αλλάξει την κοινωνία. Αυτή είναι η άποψή μας, για την ηπιότερη μεταχείριση της εγκληματικής οργάνωσης, που δεν επιδιώκει οικονομικό ή άλλο υλικό όφελος. Η άποψή μας αυτή βρίσκεται έρεισμα στη Σύμβαση του Παλέρμο, όπου περιέχεται ο ορισμός της εγκληματικής οργάνωσης και όπου διαφοροποιείται η οργάνωση που επιδιώκει οικονομικό ή υλικό όφελος από τις υπόλοιπες. Πάντως, διευκρινίζω ότι η μία οργάνωση σκοτώνει γιατί κάνει εμπόριο και επιδιώκει κέρδος, ενώ η άλλη επιδιώκει να αποκτήσει πολιτική ισχύ.

Δε συμφωνώ με εκείνους που νομίζουν ότι τίποτα δεν έπρεπε να αλλάξει από την ποινική μας νομοθεσία, που έχει ηλικία 50 ετών. Και τούτο, διότι η εγκληματικότητα εξελίσσεται και δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί με τα όπλα που υπήρχαν πριν από μισό αιώνα. Πρέπει να μετακινηθούμε από τις γενικότητες και τις συνθηματολογίες στην εξέταση του ειδικού περιεχομένου του νομοσχεδίου.

Επίσης, θα ήθελα να επικαλεστώ, για την επάρκεια ή μη της ποινικής δικαιοσύνης, τον καθηγητή του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Μανωλεδάκη, ο οποίος σε επιστολή του αναφέρει ότι δεν χρειάζεται να θεσπιστεί ποινική νομοθεσία γενικά, για να αλλάξουμε ή να τροποποιήσουμε το ποινικό μας σύστημα και ότι θα ήταν σκόπιμη η τροποποίηση του άρθρου 187, που έχει εντελώς απαρχαιωμένη διατύπωση. Επίσης, ως προς τη συντόμευση της προδικασίας, προτείνει να υιοθετηθεί, και μάλιστα να γενικευθεί, όπως προβλέπεται στο σχέδιο ποινικής δικονομίας, η κρίση των υποθέσεων να γίνεται αποκλειστικά από το συμβούλιο εφετών σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, εφ' όσον η ποινική δίωξη ασκείται για κακούργημα.

Ο κατηγορούμενος δεν μένει απροστάτευτος, αλλά έχει πολλά στάδια, όπου μπορεί να κριθεί η υπόθεσή του.

Επίσης, ο κ. Μανωλεδάκης προτείνει την εισαγωγή ευεργετικών θεσμών για όσους ως θύματα οργανωμένου εγκλήματος και ιδίως κυκλωμάτων σωματεμπορίας καταγγέλλουν αξιόποινες πράξεις και διακινδυνεύουν την αποκάλυψη δικών τους ευθυνών κ.λπ.. Από τα 10 άρθρα του νομοσχεδίου τα 4 τα προτείνει ο κ. Μανωλεδάκης.

Στο ν. 2225/94, για το απόρρητο των επικοινωνιών, προβλέπεται η άρση του απορρήτου για τη διακρίβωση ορισμένων εγκλημάτων. Τα εγκλήματα που αναφέρονται είναι περίπου 30 και δε μνημονεύεται το άρθρο 187 του Ποινικού Κώδικα. Εμείς προσθέτουμε και το άρθρο 187 για την άρση των επικοινωνιών.

Τα άρθρα 3 και 4 του νομοσχεδίου είναι εκείνα, που δεν τυγχάνουν της συνηγορίας των ποινικολόγων. Το άρθρο 3, το οποίο αναφέρεται στις εκρηκτικές ύλες, είχε τροποποιηθεί επί δικτατορίας με τρόπο αυταρχικό και ανελεύθερο. Κανείς έως τώρα δεν είχε υποδείξει να καταργήσουμε αυτές τις διατάξεις. Με το άρθρο 3 απαλείφονται οι χουντικές προελεύσεως προσθήκες.

Το άρθρο 4 προβλέπει ότι θα εκδικάζονται εφεξής τα εγκλήματα συμμετοχής, συγκρότησης, συμμετοχής σε εγκληματικές οργανώσεις, από τακτικούς δικαστές και όχι από τα μεικτά ορκωτά δικαστήρια. Σέβομαι την αντίθετη άποψη, αλλά δεν έχουμε εμπιστοσύνη στους τακτικούς δικαστές, στους οποίους στηρίζεται το κράτος δικαίου; Δεν είναι ο λαϊκός δικαστής, αλλά ο άπειρος δικαστής, που μπορεί να υποχωρήσει περισσότερο σε πιέσεις. Χρειαζόμαστε έμπειρους δικαστές, για να δικάσουν τέτοιου είδους εγκλήματα. Κανείς δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι η ρύθμιση αυτή προσβάλλει τα ανθρώπινα δικαιώματα. Δεν περιορίζονται οι ελευθερίες του πολίτη, όταν αναθέτουμε αποκλειστικά σε τακτικούς δικαστές τη δίκη των εγκληματιών.

Βεβαίως, ο θεσμός των μεικτών ορκωτών δικαστηρίων διατηρείται, με πάρα πολλές αρμοδιότητες, για πολλά βαριά εγκλήματα: προσβολές πολιτεύματος, προδοσία της Χώρας, κοινώς επικίνδυνα εγκλήματα, εγκλήματα κατά της ζωής, σωματικές βλάβες -βαριές και θανατηφόρες-, εγκλήματα κατά της προσωπικής ελευθερίας, εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας και κ.ο.κ..

Συνεπώς, τι μένει από όλο το θόρυβο που γίνεται; Μένει μόνο ο θόρυβος και όχι η ουσία.

Από τη δημοσιοποίηση του νομοσχεδίου, που έγινε 12 Μαρτίου, μέχρι την κατάθεσή του, επιφέραμε ορισμένες βελτιώσεις, που προέκυψαν από το δημόσιο διάλογο. Είμαι έτοιμος να ακούσω κριτικές παρατηρήσεις επί της ουσίας και, εάν εκτιμήσουμε ότι μπορούν να γίνουν ορισμένες ακόμη βελτιώσεις, είμαστε πρόθυμοι να το πράξουμε».

Η Επιτροπή έκανε δεκτές τροποποιήσεις και νομοτεχνικές βελτιώσεις που πρότειναν ο παριστάμενος Υπουργός Δικαιοσύνης κ. Μιχαήλ – Κωνσταντίνος Σταθόπουλος και Βουλευτές – μέλη της Επιτροπής.

Τέλος, το σχέδιο νόμου έγινε δεκτό, κατά πλειοψηφία, κατ' αρχήν, κατ' άρθρο και στο σύνολό του.

Τα πρακτικά των συνεδριάσεων ευρίσκονται στη Γραμματεία της Διαρκούς Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης και είναι στη διάθεση των κ.κ. Βουλευτών.

ΕΚΘΕΣΗ

Η Διαρκής Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης, αφού έλαβε υπόψη, κατά την επεξεργασία και εξέταση του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης «Τροποποίηση διατάξεων του Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και άλλες διατάξεις για την προστασία του πολίτη από αξιόποινες πράξεις εγκληματικών οργανώσεων», τις αγορεύσεις του Εισηγητή της Πλειοψηφίας κ. Ευτύχιου Δαμιανάκη, του Εισηγητή της Μειοψηφίας κ. Χρήστου Μαρκογιαννάκη, της Ειδικής Αγορήτριας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κυρίας Λιάνας Κανέλλη, του Ειδικού Αγορητή του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Φώτιου Κουβέλη, καθώς και των μελών της, αποδέχθηκε, κατά πλειοψηφία, το παραπάνω σχέδιο νόμου κατ' αρχήν, κατ' άρθρο και στο σύνολό του και εισηγείται την ψήφισή του από τη Βουλή, όπως διαμορφώθηκε από την Επιτροπή και τον παριστάμενο Υπουργό Δικαιοσύνης κ. Μιχαήλ-Κωνσταντίνο Σταθόπουλο.

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Τροποποίηση διατάξεων του Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και άλλες διατάξεις για την προστασία του πολίτη από αξιόποινες πράξεις εγκληματικών οργανώσεων

Άρθρο 1

1. Το άρθρο 187 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 187 Εγκληματική οργάνωση

1. Με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών τιμωρείται όποιος συγκροτεί ή εντάσσεται ως μέλος σε δομημένη και με διαρκή δράση ομάδα από τρία ή περισσότερα πρόσωπα (οργάνωση) και επιδιώκει τη διάπραξη, περισσότερων κακουργημάτων που προβλέπονται στα άρθρα 207 (παραχάραξη), 208 (κυκλοφορία παραχαραγμένων νομισμάτων), 216 (πλαστογραφία), 218 (πλαστογραφία και κατάχρηση ενσήμων), 242 (ψευδής βεβαίωση, νόθευση), 264 (εμπρησμός), 265 (εμπρησμός σε δάση), 268 (πλημμύρα), 270 (έκρηξη), 272 (παραβάσεις σχετικές με τις εκρηκτικές ύλες), 277 (πρόκληση ναυαγίου), 279 (δηλητηρίαση πηγών και τροφίμων), 291 (διατάραξη της ασφάλειας σιδηροδρόμων, πλοίων και αεροσκαφών), 299 (ανθρωποκτονία με πρόθεση), 310 (βαριά σωματική βλάβη), 322 (αρπαγή), 323 (εμπόριο δούλων), 324 (αρπαγή ανηλίκων), 327 (ακούσια απαγωγή), 336 (βιασμός), 338 (κατάχρηση σε ασέλγεια), 339 (αποπλάνηση παιδιών), 374 (διακεκριμένες περιπτώσεις κλοπής), 375 (υπεξαίρεση), 380 (ληστεία), 385 (εκβίαση), 386 (απάτη), 386 Α (απάτη με υπολογιστή), 404 (τοκογλυφία), όπως επίσης περισσότερων κακουργημάτων που προβλέπονται στη νομοθεσία περί ναρκωτικών, όπλων, εκρηκτικών υλών και προστασίας από υλικά που εκπέμπουν επιβλαβείς για τον άνθρωπο ακτινοβολίες.

2. Όποιος με απειλή ή χρήση βίας κατά δικαστικών

λειτουργών, ανακριτικών ή δικαστικών υπαλλήλων, μαρτύρων, πραγματογνωμόνων και διερμηνέων ή με δωροδοκία των ίδιων προσώπων επιχειρεί να ματαιώσει την αποκάλυψη ή δίωξη και τιμωρία των πράξεων της προηγούμενης παραγράφου τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

3. Όποιος, εκτός από τις περιπτώσεις της παραγράφου 1, ενώνεται με άλλον για να διαπράξει ορισμένο κακούργημα ή περισσότερα κακούργηματα που δεν καθορίστηκαν ακόμη ειδικά (συμμορία), τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών. Με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών τιμωρείται ο υπαίτιος, αν η κατά το προηγούμενο εδάφιο ένωση έγινε για τη διάπραξη ορισμένου πλημμελήματος που τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους ή περισσότερων πλημμελημάτων της ίδιας βαρύτητας που δεν καθορίστηκαν ακόμη ειδικά.

4. Η κατασκευή, προμήθεια ή κατοχή όπλων, εκρηκτικών υλών και χημικών ή βιολογικών υλικών ή υλικών που εκπέμπουν επιβλαβείς για τον άνθρωπο ακτινοβολίες προς εξυπηρέτηση των σκοπών της οργάνωσης της παραγράφου 1 ή της συμμορίας της παραγράφου 3, καθώς και η επιδίωξη οικονομικού ή άλλου υλικού οφέλους των μελών τους συνιστούν επιβαρυντική περίσταση. Η μη τέλεση οποιουδήποτε από τα επιδιωκόμενα εγκλήματα των παραγράφων 1 και 3 συνιστά ελαφρυντική περίσταση. Η απλή συνέργεια στα εγκλήματα της συγκρότησης ή συμμετοχής κατά την παράγραφο 1 ή της συμμορίας κατά την παράγραφο 3 δεν τιμωρείται, εφόσον τα μέλη της οργάνωσης ή της συμμορίας δεν επιδιώκουν οικονομικό ή άλλο υλικό όφελος.

5. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και όταν οι προβλεπόμενες σ' αυτό αξιόποινες πράξεις τελέστηκαν στην αλλοδαπή από ημεδαπό ή στρέφονταν κατά Έλληνα πολίτη ή κατά νομικού προσώπου που εδρεύει στην ημεδαπή ή κατά του Ελληνικού κράτους, ακόμη και αν αυτές δεν είναι αξιόποινες κατά τους νόμους της χώρας στην οποία τελέστηκαν.»

2. Στο στοιχείο αε του άρθρου 1 του ν. 2331/1995, όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 16 του άρθρου 2 του ν. 2479/1997, με την παράγραφο 1 του άρθρου 6 του ν. 2515/1997, με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου έκτου του ν. 2656/1998 και με το άρθρο ένατο του ν. 2803/2000, προστίθεται εδάφιο ακγæ που έχει ως εξής:

«ακγæ) Τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 187 του Ποινικού Κώδικα».

Άρθρο 2

Μετά το άρθρο 187 του Ποινικού Κώδικα προστίθεται άρθρο 187Α που έχει ως εξής:

«Άρθρο 187Α Μέτρα επιείκειας

1. Αν κάποιος από τους υπαίτιους των πράξεων της συγκρότησης ή συμμετοχής σε οργάνωση ή της συμμορίας κατά τις παραγράφους 1 και 3 του άρθρου 187 καταστήσει δυνατή με αναγγελία στην αρχή την πρόληψη της διάπραξης ενός από τα σχεδιαζόμενα εγκλήματα ή με τον ίδιο τρόπο συμβάλει ουσιωδώς στην εξάρθρωση της εγκληματικής οργάνωσης ή της συμμορίας, απαλλάσσεται από την ποινή για τις πράξεις αυτές. Αν δεν έχει ακόμη ασκηθεί ποινική δίωξη, ο εισαγγελέας πλημμε-

λειοδικών με αιτιολογημένη διάταξή του απέχει από την άσκηση της ποινικής δίωξης και υποβάλλει τη δικογραφία στον εισαγγελέα εφετών, που έχει τα δικαιώματα του άρθρου 43 παράγραφος 1 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

2. Αν στην περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου έχει τελεσθεί κάποιο από τα επιδιωκόμενα εγκλήματα των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 187, το δικαστήριο επιβάλλει στον υπαίτιο ποινή ελαττωμένη κατά το άρθρο 83.

3. Για όποιον καταγγέλλει αξιόποινες πράξεις που τελέστηκαν σε βάρος του από εγκληματική οργάνωση του άρθρου 187, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, αν η καταγγελία πιθανολογείται βάσιμη, μπορεί, ύστερα από έγκριση του εισαγγελέα εφετών, να απόσχει προσωρινά από την ποινική δίωξη για παραβάσεις του νόμου περί αλλοδαπών και περί εκδομένων με αμοιβή προσώπων μέχρι να εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση για τις πράξεις που καταγγέθηκαν. Αν η καταγγελία αποδειχθεί βάσιμη, η αποχή από την ποινική δίωξη γίνεται οριστική.

4. Η απέλαση αλλοδαπών που βρίσκονται παράνομα στη χώρα και καταγγέλλουν αξιόποινες πράξεις που τελέστηκαν από εγκληματική οργάνωση του άρθρου 187, μπορεί, με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών και έγκριση του εισαγγελέα εφετών, να αναστέλλεται μέχρι να εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση για τις πράξεις που καταγγέθηκαν. Όσο χρόνο διαρκεί η αναστολή της απέλασης χορηγείται στους αλλοδαπούς άδεια παραμονής κατά παρέκκλιση από την ισχύουσα νομοθεσία περί αλλοδαπών.»

Άρθρο 3

1. Το άρθρο 272 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 272

Παραβάσεις σχετικές με τις εκρηκτικές ύλες

1. Όποιος κατασκευάζει, προμηθεύεται ή κατέχει εκρηκτικές ύλες ή εκρηκτικές βόμβες με σκοπό να τις χρησιμοποιήσει για να προξενήσει κοινό κίνδυνο σε ξένα πράγματα ή κίνδυνο για άνθρωπο ή να τις παραχωρήσει σε άλλον για τέτοια χρήση, τιμωρείται με κάθειρξη.

2. Όποιος κατασκευάζει, προμηθεύεται, παραδίδει, παραλαμβάνει, φυλάσσει, αποκρύπτει ή μεταφέρει εκρηκτικές ύλες ή εκρηκτικές βόμβες, για τις οποίες γνωρίζει ότι προορίζονται για την εγκληματική χρήση της παραγράφου 1, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και όποιος, ενώ γνωρίζει ότι κάποιος άλλος έχει σκοπό να κάνει εγκληματική χρήση εκρηκτικών υλών ή εκρηκτικών βομβών της παραγράφου 1, τον καθοδηγεί με οποιονδήποτε τρόπο για την κατασκευή, χρήση, προμήθεια, παράδοση, μεταφορά ή φύλαξή τους.»

2. Το άρθρο 272Α του Ποινικού Κώδικα, που προστέθηκε με το άρθρο 2 του ν.δ. 364/1969, καταργείται.

Άρθρο 4

Η παράγραφος 5 του άρθρου 111 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 12 του ν. 1897/1990, αντικαθίστα-

ται ως εξής:

«5. Τα κακουργήματα της πειρατείας, τα κακουργήματα κατά της ασφάλειας της σιδηροδρομικής ή υδάτινης συγκοινωνίας ή της αεροπλοΐας που προβλέπονται στον Ποινικό Κώδικα ή σε ειδικούς ποινικούς νόμους, τα κακουργήματα που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 187 του Ποινικού Κώδικα, καθώς και τα συναφή με αυτά πλημμελήματα και κακουργήματα, έστω και αν τα τελευταία τιμωρούνται βαρύτερα από τα ως άνω κύρια κακουργήματα.»

Άρθρο 5

Μετά το άρθρο 200 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται άρθρο 200Α ως εξής:

«Άρθρο 200 Α Ανάλυση D.N.A.

1. Όταν υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι ένα πρόσωπο έχει διαπράξει κακούργημα με χρήση βίας ή έγκλημα που στρέφεται κατά της γενετήσιας ελευθερίας, το αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο μπορεί να διατάξει ανάλυση του δεοξυριβονουκλεϊκού οξέος (Deoxyribonucleic Acid –D.N.A.) προς το σκοπό της διαπίστωσης της ταυτότητας του δράστη του εγκλήματος αυτού. Η ανάλυση περιορίζεται αποκλειστικά στα δεδομένα που είναι απολύτως αναγκαία για τη διαπίστωση αυτή και διεξάγεται σε κρατικό ή πανεπιστημιακό εργαστήριο. Την ανάλυση του D.N.A. του κατηγορουμένου δικαιούται να ζητήσει ο ίδιος για την υπεράσπισή του.

2. Αν η κατά την προηγούμενη παράγραφο ανάλυση αποβεί θετική, το πόρισμά της κοινοποιείται στο πρόσωπο από το οποίο προέρχεται το γενετικό υλικό, που έχει δικαίωμα να ζητήσει επανάληψη της ανάλυσης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 204 έως 208. Αν η ανάλυση αποβεί αρνητική, το γενετικό υλικό και τα σχετικά δεδομένα καταστρέφονται αμέσως. Η καταστροφή διατάσσεται με βούλευμα του δικαστικού συμβουλίου που διέταξε την ανάλυση.

3. Όταν η ποινική δίκη περατωθεί αμετάκλητα, το συμβούλιο εφετών με βούλευμά του διατάσσει την καταστροφή του γενετικού υλικού που λήφθηκε κατά την παράγραφο 1 και των σχετικών δεδομένων, εκτός αν ο κατηγορούμενος έχει καταδικασθεί και το συμβούλιο κρίνει με ειδική αιτιολογία ότι η διατήρηση του γενετικού υλικού και των δεδομένων είναι αναγκαία για τη διαλεύκανση και άλλων αξιόποινων πράξεων που προβλέπονται στην παράγραφο 1.

4. Αν διατάχθηκε κατά τις προηγούμενες παραγράφους η καταστροφή του γενετικού υλικού, αυτή γίνεται με επιμέλεια του εισαγγελέα αμέσως μετά την κοινοποίηση του βουλεύματος σε αυτόν και πάντως μέσα στις επόμενες δέκα εργάσιμες ημέρες. Στην καταστροφή καλείται να παραστεί με συνήγορο και τεχνικό σύμβουλο το πρόσωπο από το οποίο λήφθηκε το γενετικό υλικό».

Άρθρο 6

Μετά το άρθρο 253 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται άρθρο 253Α που έχει ως εξής:

«Άρθρο 253Α

Ανακριτικές πράξεις επί εγκληματικών οργανώσεων

1. Ειδικά για τις αξιόποινες πράξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 187 του Ποινικού Κώδικα η έρευνα μπορεί να συμπεριλάβει και τη διενέργεια:

α) ανακριτικής διείσδυσης, όπως αυτή προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 25B του ν. 1729/1987 «Καταπολέμηση της διάδοσης των ναρκωτικών, προστασία των νέων και άλλες διατάξεις» όπως ισχύει, και στην παράγραφο 1 του άρθρου 5 του ν. 2713/1999 «Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων της Ελληνικής Αστυνομίας και άλλες διατάξεις», εφόσον η ανακριτική διείσδυση περιορίζεται στις πράξεις που είναι απολύτως αναγκαίες για τη διακρίβωση εγκλημάτων, την τέλεση των οποίων τα μέλη της οργάνωσης είχαν προαποφασίσει,

β) ελεγχόμενων μεταφορών, όπως αυτές προβλέπονται στο άρθρο 38 του ν. 2145/1993 «Ρύθμιση θεμάτων εκτελέσεων ποινών επιταχύνσεως και εκσυγχρονισμού των διαδικασιών απονομής της δικαιοσύνης και άλλων θεμάτων», όπως ισχύει,

γ) άρσης του απορρήτου, όπως αυτή προβλέπεται στα άρθρα 4 και 5 του ν. 2225/1994 «Για την προστασία της ελευθερίας της ανταπόκρισης και επικοινωνίας και άλλες διατάξεις»,

δ) καταγραφής δραστηριότητας ή άλλων γεγονότων εκτός κατοικίας με συσκευές ήχου ή εικόνας ή με άλλα ειδικά τεχνικά μέσα, όπως αυτή προβλέπεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 6 του ν. 2713/1999 «Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων της Ελληνικής Αστυνομίας και άλλες διατάξεις» και

ε) συσχέτισης ή συνδυασμού δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, υπό τους ουσιαστικούς όρους και προϋποθέσεις του ν. 2472/1997 «Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα».

2. Οι ανακριτικές πράξεις της προηγούμενης παραγράφου διεξάγονται μόνο:

α) αν προκύπτουν σοβαρές ενδείξεις ότι έχει τελεσθεί αξιόποινη πράξη των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 187 του Ποινικού Κώδικα και

β) αν η εξάρθρωση της εγκληματικής οργάνωσης είναι διαφορετικά αδύνατη ή ουσιαστικά δυσχερής.

3. Για τη διενέργεια των αναφερομένων στην παράγραφο 1 ανακριτικών πράξεων, καθώς και για το απολύτως αναγκαίο χρονικό διάστημα που απαιτείται για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού αποφαινεται με ειδικά αιτιολογημένο βούλευμά του το αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο μετά από πρόταση του εισαγγελέα. Σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις την έρευνα μπορεί να διατάξει ο εισαγγελέας ή ο ανακριτής. Στην περίπτωση αυτή ο εισαγγελέας ή ο ανακριτής είναι υποχρεωμένοι να εισαγάγουν το ζήτημα στο αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο μέσα σε προθεσμία τριών ημερών. Διαφορετικά η ισχύς της σχετικής διάταξης παύει αυτοδικαίως με τη λήξη της τριήμερης προθεσμίας.

4. Κάθε στοιχείο ή γνώση που αποκτήθηκε κατά τη διενέργεια των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 ερευνών μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο για τους λόγους που όρισε το δικαστικό συμβούλιο. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται τα στοιχεία αυτά ή οι αποκτηθείσες γνώσεις να χρησιμοποιηθούν για τη βεβαίωση εγκλήματος, τη σύλληψη δραστών και την εξάρθρωση άλλης εγκληματικής οργάνωσης, εφόσον το δικαστικό συμβούλιο αποφανθεί ειδικώς περί αυτού.

5. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και κατά τη διενέργεια των αντίστοιχων ερευνών που προβλέπονται σε ειδικούς ποινικούς νόμους των οποίων οι ρυθμίσεις εξακολουθούν να ισχύουν, εφόσον δεν έρχονται σε αντίθεση με τις διατάξεις του παρόντος.»

Άρθρο 7 Περάτωση ανάκρισης

Η περάτωση της κύριας ανάκρισης για τα κακούργηματα του άρθρου 187 του Ποινικού Κώδικα κηρύσσεται από το συμβούλιο εφετών. Για το σκοπό αυτόν η δικογραφία διαβιβάζεται αμέσως μετά την τελευταία ανακριτική πράξη από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών στον εισαγγελέα εφετών, ο οποίος, αν κρίνει ότι η ανάκριση δεν χρειάζεται συμπλήρωση, την εισάγει με πρότασή του στο συμβούλιο εφετών, που αποφαινεται αμετάκλητα ακόμη και για τα συναφή εγκλήματα, ανεξάρτητα από τη βαρύτητά τους, έστω και αν για κάποιο από αυτά προβλέπεται διαφορετικός τρόπος περάτωσης της ανάκρισης.

Άρθρο 8 Ευθύνη νομικών προσώπων και επιχειρήσεων

1. Αν κάποια από τις αξιόποινες πράξεις των άρθρων 1 και 2 του ν. 2331/1995 προσπορίσει άμεσο περιουσιακό όφελος σε νομικό πρόσωπο ή επιχείρηση και εφόσον ένα ή περισσότερα από τα πρόσωπα που ασκούν τη διοίκησή τους ή διαχειρίζονται υποθέσεις τους γνώριζε ότι το όφελος προέρχεται από τέτοια πράξη, επιβάλλονται στο νομικό πρόσωπο ή την επιχείρηση οι ακόλουθες κυρώσεις, σωρευτικά ή διαζευκτικά, με κοινή απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, ύστερα από πρόταση της Επιτροπής του άρθρου 7 του ν. 2331/1995:

α) Διοικητικό πρόστιμο ίσο με το τριπλάσιο έως το δεκαπλάσιο του οφέλους.

β) Οριστική ή προσωρινή για χρονικό διάστημα από ένα μήνα έως δύο έτη αφαίρεση της άδειας λειτουργίας της επιχείρησης ή, αν τέτοια άδεια δεν προβλέπεται από το νόμο, απαγόρευση της άσκησης της επιχειρηματικής της δραστηριότητας.

γ) Οριστικός ή προσωρινός για το ίδιο χρονικό διάστημα αποκλεισμός της από δημόσιες παροχές ή ενισχύσεις.

Σε περίπτωση που το ακριβές ύψος του οφέλους για οποιονδήποτε λόγο δεν μπορεί να υπολογισθεί, επιβάλλεται πρόστιμο από δέκα εκατομμύρια (10.000.000) έως ένα δισεκατομμύριο (1.000.000.000) δραχμές. Τα ποσά αυτά μπορεί να αναπροσαρμόζονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης.

2. Εφόσον τα κατά την προηγούμενη παράγραφο πρόσωπα αγνοούσαν από αμέλεια την προέλευση του οφέλους, επιβάλλεται υπό τις αυτές κατά τα λοιπά προϋποθέσεις, σωρευτικά ή διαζευκτικά, διοικητικό πρόστιμο έως το διπλάσιο του οφέλους ή προσωρινός αποκλεισμός έως έξι μήνες από δημόσιες παροχές ή ενισχύσεις.

3. Για τη σωρευτική ή διαζευκτική επιβολή των κυρώσεων που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους και για την επιμέτρηση των κυρώσεων λαμβάνονται υπόψη ιδίως η βαρύτητα της παράβασης και της υπαιτιότητας, η οικονομική επιφάνεια του νομικού προ-

σώπου ή της επιχείρησης και οι περιστάσεις της συγκεκριμένης περίπτωσης.

Άρθρο 9 **Προστασία μαρτύρων**

1. Κατά την ποινική διαδικασία για τις πράξεις της συγκρότησης ή συμμετοχής σε οργάνωση της παραγράφου 1 του άρθρου 187 του ποινικού κώδικα και για συναφείς πράξεις μπορεί να λαμβάνονται μέτρα για την αποτελεσματική προστασία από πιθανή εκδίκεςη ή εκφοβισμό των ουσιωδών μαρτύρων που εξετάζονται.

2. Μέτρα προστασίας είναι η φύλαξη με κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό της αστυνομίας, η κατάθεση με χρήση ηλεκτρονικών μέσων μετάδοσής της, η μη αναγραφή στην έκθεση εξέτασης του ονόματος, του τόπου γέννησης, κατοικίας και εργασίας, του επαγγέλματος και της ηλικίας, που διατάσσονται με αιτιολογημένη διάταξη του αρμόδιου εισαγγελέα πλημμελειοδικών, η μεταβολή των στοιχείων ταυτότητας, καθώς και η μετάθεση ή μετάταξη ή απόσπαση για αόριστο χρονικό διάστημα, με δυνατότητα ανάκλησής της, των δημοσίων υπαλλήλων, που αποφασίζονται κατά παρέκκλιση από τις κείμενες διατάξεις από τους αρμόδιους Υπουργούς ύστερα από εισήγηση του αρμόδιου εισαγγελέα πλημμελειοδικών. Η υπουργική απόφαση μπορεί να προβλέπει τη μη δημοσίευσή της στην εφημερίδα της κυβερνήσεως καθώς και άλλους τρόπους διασφάλισης της μυστικότητας της πράξης. Τα μέτρα προστασίας λαμβάνονται με τη σύμφωνη γνώμη του μάρτυρα, δεν περιορίζουν την ατομική ελευθερία του πέρα από το αναγκαίο για την ασφάλειά του μέτρο και διακόπτονται αν ο μάρτυρας το ζητήσει εγγράφως ή δεν συνεργάζεται για την επιτυχία τους.

3. Κατά τη διαδικασία στο ακροατήριο, ο μάρτυρας του οποίου δεν αποκαλύφθηκαν τα στοιχεία ταυτότητας, καλείται με το όνομα που αναφέρεται στην έκθεση εξέτασής του, εκτός αν ζητηθεί από τον εισαγγελέα ή από ένα διάδικο η αποκάλυψη του πραγματικού ονόματος, οπότε το δικαστήριο διατάσσει την αποκάλυψη. Την αποκάλυψη μπορεί να διατάξει το δικαστήριο και αυτεπαγγέλτως. Σε κάθε περίπτωση το δικαστήριο μπορεί να διατάξει όσα ορίζονται στο άρθρο 354 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Αν δεν αποκαλύφθηκαν τα στοιχεία ταυτότητας του μάρτυρα, μόνη η κατάθεσή του δεν είναι αρκετή για την καταδίκη του κατηγορουμένου.

Άρθρο 10 **Προστασία άλλων προσώπων**

1. Με διάταξη του αρμόδιου εισαγγελέα εφετών μέτρα φύλαξης διατάσσονται για τον εισαγγελέα, τον ανακριτή και τους δικαστές της υπόθεσης, όταν πρόκειται

για κακουργήματα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 9 του παρόντος. Κατά την προφορική απαγγελία στο ακροατήριο και κατά την κατάρτιση των αποφάσεων των ποινικών δικαστηρίων τα ονόματα των δικαστών σε περίπτωση μειοψηφίας παραμένουν μυστικά.

2. Με διάταξη του αρμόδιου εισαγγελέα πλημμελειοδικών μέτρα προστασίας για την αποτροπή κινδύνου εκδίκεςης λαμβάνονται για τους κρατούμενους που προβαίνουν σε σημαντικές ως προς τη δράση εγκληματικής οργάνωσης αποκαλύψεις. Τέτοια μέτρα είναι ιδίως η κράτησή τους χωριστά από άλλους κρατούμενους, η μεταφορά τους με χωριστό όχημα και ασφαλή συνοδεία και η φύλαξή τους κατά τη διάρκεια των αδειών τους.

Άρθρο 11 **Προανακριτικό έργο σε υποθέσεις ναρκωτικών**

1. Η προανάκριση και η προκαταρκτική εξέταση που ενεργείται από τις Υπηρεσίες Δίωξης Ναρκωτικών της Διεύθυνσης Ασφάλειας των Γενικών Αστυνομικών Διευθύνσεων Αττικής και Θεσσαλονίκης τελεί, με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 33, 34 και 35 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, υπό την εποπτεία και καθοδήγηση του Εισαγγελέα Εφετών Αθηνών και Θεσσαλονίκης αντίστοιχα, η οποία ασκείται από έναν εκ των υφισταμένων του εισαγγελέων ή αντεισαγγελέων εφετών, που ορίζεται από αυτόν.

2. Ο ανωτέρω εισαγγελικός λειτουργός ενημερώνεται για όλες τις πληροφορίες και καταγγελίες που περιέρχονται στις υπηρεσίες της προηγούμενης παραγράφου και αφορούν τη διάπραξη εγκλημάτων, τα οποία προβλέπονται στη νομοθεσία περί ναρκωτικών, δυνάμενος πέρα από τα προαναφερόμενα καθήκοντά του να παραγγέλλει ή να ενεργεί ο ίδιος, κατά την κρίση του, προανάκριση ή προκαταρκτική εξέταση για τα παραπάνω εγκλήματα. Στις περιπτώσεις αυτές η σχηματιζόμενη δικογραφία διαβιβάζεται μετά την περάτωσή της στον αρμόδιο για την ποινική δίωξη εισαγγελέα.

Άρθρο 12

Κατά παρέκκλιση της διάταξης του εδαφίου γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν. 2236/1994, όπως αυτή ισχύει μετά την αντικατάστασή της από την παράγραφο 2 του άρθρου 8 του ν. 2721/1999 (ΦΕΚ 112 Α'), η δεύτερη φάση εκπαίδευσης των σπουδαστών της Εθνικής Σχολής Δικαστών, οι οποίοι προέρχονται από το διαγωνισμό του έτους 1999 (προκήρυξη του Υπουργού Δικαιοσύνης με αριθ. 73819 οικ/9-7-1999) λήγει την 31η Αυγούστου 2001.

Άρθρο 13

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσί-

• ι < 0 · , 1 ρ 0 ~ 0 ~ 2001

$$\sqrt{\mathbb{I} f \sqrt{\partial} \Phi f \sqrt{\mathbb{M}} \Delta \mathbb{I}^{\mathbb{M}} \partial \mathbb{I} \pi \Delta f \sqrt{\mathbb{I} \diamond}^{\mathbb{M}}}$$

$$\sqrt{\circ} f^{\infty} \mathbf{a}^{\mathbf{a}} \infty \Delta \partial^{\infty} \mathbb{M}$$

$$\mathcal{E} \partial \sqrt{\tilde{\mathcal{A}}}^{\infty} f \mathbb{I}^{\mathbb{M}} \Delta^{\mathbb{M}} \pi \sqrt{f^{\infty} \mathbb{M}}$$

$$\mathbb{I}^{\infty} \mathbf{i}^{\infty} \pi \partial \Delta \mathbb{I}^{\mathbb{M}} \infty \mathbf{i} \Delta \partial \mathbf{i} \infty \sqrt{\mathbb{I} \sqrt{\tilde{\mathcal{A}}} \mathbb{S}^{\mathbb{M}}}$$

ευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ,
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

Β. Παπανδρέου

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Μ. Σταθόπουλος

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γ. Παπαντωνίου

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ

Μ. Χρυσοχοϊδης